Europos Parlamentas
2014-2019

PRIIMTI TEKSTAI

P8_TA(2017)0496

Žodžio laisvė Vietname, ypač Nguyen Van Hoa atveju

2017 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl saviraiškos laisvės Vietname, visų pirma Nguyeno Van Hoa atvejo (2017/3001(RSP))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Vietnamo,

– atsižvelgdamas į 2017 m. gruodžio 1 d. ES ir Vietnamo dialogą žmogaus teisių klausimais,

– atsižvelgdamas į ES ir Vietnamo partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą, pasirašytą 2012 m. birželio 27 d.,

– atsižvelgdamas į 2008 m. ES gaires dėl žmogaus teisių gynėjų,

– atsižvelgdamas į 1948 m. Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją,

– atsižvelgdamas į Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą, prie kurio Vietnamas prisijungė 1982 m.,

– atsižvelgdamas į Europos ombudsmeno 2016 m. vasario 26 d. sprendimą byloje 1409/2014/MHZ dėl Europos Komisijos nesugebėjimo atlikti išankstinio ES ir Vietnamo laisvosios prekybos susitarimo poveikio žmogaus teisėms vertinimo,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 135 straipsnio 5 dalį ir 123 straipsnio 4 dalį,

A. kadangi ES laiko Vietnamą svarbia partnere Azijoje; kadangi 2015 m. sukako 25 metai nuo tada, kai užmegzti ES ir Vietnamo santykiai; kadangi šie santykių spektras greitai išsiplėtė nuo prekybos ir pagalbos iki visapusiškesnės partnerystės;

B. kadangi 2017 m. sausio 11 d. 22-ejų metų amžiaus videoreporterio ir tinklaraštininko Nguyeno Van Hoa šeima pranešė, kad jis dingo, bet vėliau paaiškėjo, kad jį be oficialaus orderio sulaikė policija;

C. kadangi Nguyen Van Hoa iš pradžių buvo suimtas pagal Vietnamo Baudžiamojo kodekso 258 straipsnį ir apkaltintas piktnaudžiavimu demokratinėmis laisvėmis pažeidžiant valstybės interesus; kadangi 2017 m. balandžio mėn. šie kaltinimai buvo sustiprinti, apkaltinus jį 88 straipsnio pažeidimu; kadangi Baudžiamojo kodekso 88 straipsnis buvo plačiai naudojamas prieš žmogaus teisių gynėjus, kurie atkreipė dėmesį į

pažeidimus Vietname;

D. kadangi 2017 m. lapkričio 27 d. Nguyen Van Hoa buvo nubaustas septynerių metų laisvės atėmimo bausme už tai, kad internete platino informaciją, įskaitant vaizdo įrašus, apie ekologinę katastrofą Ha Tinh provincijoje, kuri įvyko 2016 m. balandžio mėn., kai Taivano plieno pramonės įmonė „Formosa Ha Tinh“ neteisėtai išpylė į jūrą nuodingų atliekų, o tai turėjo pražūtingų padarinių 200 km pakrantės aplinkai, sunaikino jūrų augmeniją ir sukėlė žmonių ligas;

E. kadangi ši katastrofa sukėlė didelės dalies Vietnamo gyventojų pasipiktinimą, plataus masto susitelkimą socialiniuose tinkluose ir masines taikias demonstracijas visuose didžiuosiuose šalies miestuose; kadangi Nguyeno Van Hoa suėmimas buvo tik vienas iš keleto Vietnamo valdžios institucijų įvykdytų suėmimų likus kelioms dienoms iki Tet šventės;

F. kadangi Ha Tinh provincijos Liaudies teismas pripažino Nguyeną Van Hoa kaltu rengiant prieš valstybę nukreiptą propagandinę medžiagą pagal Baudžiamojo kodekso 88 straipsnį po dviejų su puse valandos trukusio teismo posėdžio; kadangi Nguyenui Van Hoa nebuvo leista kreiptis į advokatą, kad šis atstovautų jam teismo posėdyje;

G. kadangi 2017 m. lapkričio 30 d. Vietnamo teismas patvirtino 10 metų bausmę kitai tinklaraštininkei Nguyen Ngoc Nhu Quynh už antivalstybinę propagandą po to, kai ji paskelbė kritiškus įrašus socialiniuose tinkluose apie aplinkos būklės blogėjimą, politiką ir mirties atvejus policijos areštinėse;

H. kadangi JT žmogaus teisių biuras ir jo specialieji padaliniai bei mechanizmai ne kartą pasmerkė Baudžiamojo kodekso 88 straipsnį, taip pat ir kai kurias kitas jo nuostatas, kaip pažeidžiančias tarptautinę žmogaus teisių teisę;

I. kadangi dauguma žiniasklaidos priemonių priklauso valstybei ir yra jos kontroliuojamos; kadangi labai varžoma spaudos laisvė; kadangi Vietnamas užima 175 vietą iš 179 šalių organizacijos „Žurnalistai be sienų“ 2017 m. Pasaulio spaudos laisvės indekse; kadangi reaguodamos į plataus masto Vietnamo gyventojų pasipiktinimo bangą po katastrofos Ha Tinh provincijoje valdžios institucijos trumpam užblokavo prieigą prie socialinių tinklų, žiauriai malšino demonstracijas ir suėmė protestuotojus;

J. kadangi 2016 m. balandžio mėn. Vietnamas priėmė Informacijos prieigos įstatymą ir iš dalies pakeitė Spaudos įstatymą ir jais apribojo žodžio laisvę, sustiprino cenzūrą ir priėmė nuostatas, draudžiančias demonstracijas prie teismų, kai vyksta teismo procesai;

K. kadangi religijos ar tikėjimo laisvė Vietname varžoma ir katalikų bažnyčia ir nepripažintos religinės bendruomenės, pvz., Vietnamo jungtinė budistų bažnyčia, protestantų bažnyčios ir kitos bendruomenės, įskaitant etninę montanjarų mažumą, ir toliau kenčia nuo stipraus religinio persekiojimo;

L. kadangi per 7-ąjį ES ir Vietnamo dialogą žmogaus teisių klausimais buvo diskutuojama apie saviraiškos laisvę, asociacijų, susirinkimų, religijos ir tikėjimo laisves ir galimybę susipažinti su informacija; kadangi ES pabrėžė, kad pilietinių ir politinių teisių padėtis Vietname pablogėjusi; kadangi ES paragino Vietnamą paskelbti nuolatinį kvietimą taikyti JT specialiąsias procedūras;

1. smerkia tai, kad Nguyen Van Hoa buvo nuteistas septynerių metų laisvės atėmimo

bausme; pabrėžia, kad Nguyen Van Hoa pasinaudojo savo saviraiškos teise; primygtinai ragina Vietnamo valdžios institucijas nedelsiant ir besąlygiškai paleisti Nguyeną Van Hoa;

2. reiškia susirūpinimą dėl to, kad padaugėjo sulaikymų, areštų ir apkaltinamųjų nuosprendžių, skirtų Vietnamo piliečiams dėl to, kad jie reiškė savo nuomonę;

3. išreiškia savo susirūpinimą dėl to, kad valdžios institucijos laikosi vis griežtesnio požiūrio į saviraiškos laisvę ir kitas laisves; atsižvelgdamas į tai, smerkia valdžios institucijų naudojamą fizinį ir psichologinį priekabiavimą, namų areštą be teismo sprendimo, aktyvistų teisininkams, darbdaviams, būstų savininkams ir šeimos nariams daromą spaudimą ir slaptą jų stebėjimą; be to, reiškia susirūpinimą dėl to, kad ribojamas laisvas judėjimas siekiant neleisti tinklaraštininkams ir aktyvistams dalyvauti viešuose renginiuose, pavyzdžiui, diskusijose žmogaus teisių temomis, ir dalyvauti bičiulių aktyvistų teismo procesuose;

4. ragina Vietnamo valdžios institucijas paleisti visus piliečius, kurie buvo sulaikyti dėl to, kad taikiai naudojosi savo saviraiškos laisve;

5. ragina Vietnamo valdžios institucijas panaikinti visus žmogaus teisių gynėjams taikomus apribojimus ir nutraukti jiems taikomus persekiojimo veiksmus ir bet kokiomis aplinkybėmis užtikrinti, kad jie galėtų vykdyti teisėtą su žmogaus teisėmis susijusią veiklą, nebijodami represijų ir be jokių apribojimų, įskaitant teisminį persekiojimą;

6. reiškia didelį susirūpinimą dėl to, kad per plačiai taikomos Vietnamo baudžiamojo kodekso nacionalinio saugumo nuostatos;

7. smerkia tai, kad Vietnamas skiria mirties bausmę už tam tikrus nusikaltimus nacionaliniam saugumui, kaip nustatyta iš dalies pakeistame Baudžiamajame kodekse, ir tai, kad mirties bausmės ir toliau skelbiamos; pakartoja, kad ES griežtai visais atvejais be išimties nepritaria mirties bausmei; dar kartą ragina Vietnamo valdžios institucijas paskelbti mirties bausmės moratoriumą – tai būtų pirmas žingsnis siekiant panaikinti mirties bausmę už bet kokius nusikaltimus;

8. ragina Vietnamo vyriausybę iš dalies pakeisti tam tikrus savo Baudžiamojo kodekso straipsnius, įskaitant 88 straipsnį dėl propagandos ir 79 straipsnį dėl veiklos, kuria siekiama nuversti administracija, kuriuos pasmerkė Vyriausiojo žmogaus teisių komisaro biuras, nes jie pažeidžia tarptautinę žmogaus teisių teisę, ir ragina užtikrinti, kad nacionalinio saugumo sumetimais nebūtų naudojamasi kaip dingstimi slopinti žmogaus teises, įskaitant saviraiškos laisvę ir religijos ir tikėjimo laisvę; išreiškia susirūpinimą dėl naujo asociacijų įstatymo bei tikėjimo ir religijos įstatymo, kurie nesuderinami su tarptautinėmis normomis;

9. ragina Vietnamą kuo skubiau paskelbti nuolatinį kvietimą taikyti JT specialiąsias procedūras, ypač specialiajam pranešėjui teisės į nuomonės ir saviraiškos laisvę skatinimo ir apsaugos klausimais ir specialiajam pranešėjui žmogaus teisių gynėjų padėties klausimais, ir suteikti jiems laisvą ir nevaržomą prieigą prie visų subjektų, su kuriais jie nori konsultuotis;

10. palankiai vertina tai, kad Vietnamas ratifikavo JT konvenciją prieš kankinimą ir ragina

ją prasmingai įgyvendinti, be kita ko, teikiant reguliarią ir išsamią informaciją pagal jos nuostatas; primygtinai pabrėžia, kad pareiškimais, kurie buvo išgauti kankinimais ar kitu netinkamu elgesiu, negali būti remiamasi kaip įrodymais siekiant nuteisti asmenis, kaltinamus propaganda ar kitais politiškai motyvuotų kaltinimais;

11. palankiai vertina sustiprintą partnerystę ir dialogą žmogaus teisių klausimais tarp ES ir Vietnamo, ir primena, koks šis dialogas yra svarbus, nes yra tai pagrindinė priemonė, kurią galima veiksmingai naudoti siekiant paskatinti Vietnamą įgyvendinti būtinas reformas;

12. palankiai vertina tai, kad per 7-ąjį ES ir Vietnamo dialogą žmogaus teisių klausimais ES iškėlė klausimų dėl saviraiškos ir asociacijų laisvių ir vis labiau didėjančio sulaikymų daugiau sulaikymų, areštų ir apkaltinamųjų nuosprendžių skaičiaus; primygtinai ragina Komisiją stebėti pažangą, padarytą vykdant dialogą, nustatant kriterijus ir stebėsenos mechanizmus; primygtinai ragina Komisiją ir Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę ir Komisijos pirmininko pavaduotoją toliau kelti saviraiškos laisvės klausimą vykdant nuolatinį dialogą su Vietnamu, taip pat per kitą Azijos ir Europos (ASEM) aukščiausio lygio susitikimą Briuselyje 2018 m.;

13. ragina Vietnamo valdžios institucijas teisinėmis priemonėmis, kurių tikslas – atkurti ir atgaivinti vietos ekonomiką, spręsti ekologinės katastrofos Ha Tinh provincijoje klausimą, dėl kurios regione masiškai išgaišo žuvys ir kuri paveikė tūkstančių žmonių gyvenimą;

14. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, Pietryčių Azijos valstybių asociacijos (ASEAN) generaliniam sekretoriui, Vietnamo vyriausybei ir Nacionalinei Asamblėjai.